

**UCHWAŁA NR 57/VII/24
RADY MIEJSKIEJ W SZCZUCZYNIĘ**

z dnia 18 grudnia 2024 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Szczuczyn na lata 2025-2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 i 1572) oraz art. 176 pkt 1, art. 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz.177) uchwala się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Szczuczyn na lata 2025-2027, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Szczuczyna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r. i podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

Przewodnicząca Rady

Natalia Rydzewska

Załącznik do uchwały Nr/24

Rady Miejskiej w Szczuczynie

z dnia2024 r.

**GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE SZCZUCZYN
NA LATA 2025-2027**

SPIS TREŚCI

- I. WSTĘP
- II. PODSTAWA PRAWNA
- III. DIAGNOZA SYTUACJI DEMOGAFICZNEJ W GMINIE SZCZUCZYN
- IV. ANALIZA SWOT
- V. INSTYTUCJONALNE ZASOBY W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE GMINY SZCZUCZYN
- VI. ADRESACI PROGRAMU
- VII. CELE GŁÓWNE I SZCZEGÓŁOWE
- VIII. REALIZATORZY PROGRAMU
- IX. FINANSOWANIE PROGRAMU
- X. MONITOROWANIE I EWALUACJA
- XI. PODSUMOWANIE

I. WSTĘP

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Szczuczyn na lata 2025-2027 jest kontynuacją programu wspierania rodziny realizowanego w Gminie Szczuczyn od 2013 roku i powstał w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieranie rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Głównym celem Programu jest skuteczny system opieki nad dzieckiem i rodziną sprzyjający prawidłowemu jej rozwojowi w Gminie Szczuczyn.

Rodzina to pierwsze i główne środowisko, które powinno zapewnić bezpieczeństwo emocjonalne dziecku. Rodzina oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Pomyślny rozwój dziecka możliwy jest w prawidłowo funkcjonującej rodzinie. Jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się problemy, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Choroba alkoholowa, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, czy długotrwałego bezrobocia. Rodziny takie wymagają stałego monitorowania przez powołane do tego instytucje i wymagają podejmowania działań na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania. Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony rodziny.

Ponadto, praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, kompetentną i obiektywną oraz podejmowana możliwie jak najwcześniej. Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny z wieloma problemami, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać.

W tym celu w oparciu o obowiązującą od 01.01.2012 roku ustawę z dnia 9 czerwca 2011 roku o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej został utworzony Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Szczuczyn na lata 2025-2027. Opracowanie i realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny należy do zadań własnych Gminy (art. 176 pkt 1 w/w ustawy).

Założeniem Gminnego Programu jest stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia rodziny poprzez działanie mające służyć:

- wspieraniu potencjału rozwojowego rodziny biologicznej na wczesnym etapie jej funkcjonowania,
- wzmocnieniu systemu gwarantującego prawidłowy proces wychowawczy oraz ochrony dzieci przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i wykluczeniem,
- poprawie sytuacji dziecka w środowisku szkolnym poprzez wzbogacanie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów wymagających pomocy,
- zwiększeniu poziomu bezpieczeństwa dzieci, młodzieży i rodziny poprzez prowadzenie stosownych działań profilaktyczno- edukacyjno-wychowawczych w środowisku,
- zapobieganiu powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz skuteczne reagowanie w sytuacjach już zaistniałych poprzez udzielanie wielopłaszczyznowego wsparcia.

II. PODSTAWA PRAWNA

Podstawą prawną działań ujętych w Programie są:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.
2. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
3. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii
8. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
9. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty
10. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych
11. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów
12. Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny
13. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Szczuczyn na lata 2017-2025
14. Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028

III. DIAGNOZA SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ W GMINIE SZCZUCZYN

Gmina wiejsko – miejska Szczuczyn położona jest w województwie podlaskim w powiecie grajewskim. Siedzibą Gminy jest miasto Szczuczyn i należy do niej 29 sołectw: Bęćkowo, Brzeźno, Bzury, Chojnowo, Czarnowo, Czarnówek, Danowo, Dołęgi, Guty, Gutki, Jamrzyki, Koniecki Małe, Koniecki-Rostroszewo, Kurki, Lipnik, Mazewo, Milewo, Niećkowo, Niedźwiadna, Niedźwiedzkie, Obrytki, Rakowo, Sokoły, Świdry- Awissa, Skaje, Tarachy, Wólka, Załuski i Zacieczki.

Gminy sąsiadujące to: Wąsosz, Grajewo, Grabowo, Biała Piska.

Według danych Referatu Ewidencji Ludności Urzędu Miejskiego w Szczuczynie liczba ludności maleje i według stanu na dzień 31.12.2023 r. w gminie Szczuczyn zameldowanych było 5704 mieszkańców, z czego 3139 osób w mieście Szczuczyn, co przedstawia poniższa tabela.

Gmina	Ogółem
Szczuczyn miasto	3139
Szczuczyn obszar wiejski	2565
Razem	5704

Źródło: Dane referatu Ewidencji Ludności Urzędu Miejskiego w Szczuczynie

Mówiąc o przyczynach trudnej sytuacji życiowej osób zgłaszających się o pomoc do Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczuczynie konieczne jest przeanalizowanie danych ilościowych dotyczących udzielania pomocy mieszkańcom gminy Szczuczyn.

Według art. 7 ustawy o pomocy społecznej najczęstszymi powodami przyznawania pomocy są: ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba

ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietność, bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizm lub narkomania, zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe, klęski żywiołowe lub ekologiczne.

Najczęstsze powody oraz ilość udzielonego wsparcia w latach 2021-2023 obrazuje poniższa tabela:

Powód trudnej sytuacji życiowej	ROK 2021		ROK 2022		ROK 2023	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	112	292	113	316	100	284
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0
Bezdomność	1	1	2	2	2	2
Potrzeba ochrony macierzyństwa	35	187	35	196	48	246
w tym: potrzeba ochrony wielodzietności	32	177	32	184	39	212
Bezrobocie	86	210	72	172	61	162
Niepełnosprawność	30	65	24	53	28	54
Długotrwała lub ciężka choroba	42	106	45	106	45	95
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	56	230	57	226	66	266
w tym: rodziny niepełne	18	64	20	65	17	60
rodziny wielodzietne	11	54	13	74	7	37
Przemoc domowa	3	8	3	10	3	12
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	0	0
Alkoholizm	1	2	2	2	1	2
Narkomania	0	0	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	2	0	0	1	5
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy (art. 7 pkt 11)	0	0	0	0	0	0
Zdarzenie losowe	6	1	1	1	2	9

Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	0	0
Kłęsa żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0	0

Źródło: Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczuczynie

Z powyższych danych wynika, że głównym powodem przyznawania świadczeń było ubóstwo i bezrobocie. Kolejne najczęściej występujące powody to bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, długotrwała lub ciężka choroba oraz potrzeba ochrony macierzyństwa, jak również potrzeba ochrony wielodzietności.

Zdarza się że w jednej rodzinie korzystającej ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej występuje kilka powodów przyznania pomocy.

Systematycznie wzrasta zapotrzebowanie na formy pomocy nie mieszczące się w sferze finansowej. Coraz częściej rodziny korzystają ze wsparcia jedynie w formie pracy socjalnej, co obrazuje poniższa tabela.

Rok	Liczba rodzin
2021	62
2022	79
2023	63

Źródło: Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczuczynie

Pracę socjalną na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w środowisku świadczone jako wszelkiego rodzaju poradnictwo w zakresie poszukiwania pracy, porad prawnych i rodzinnych. Pracownicy m.in. udzielają informacji, pomagają załatwiać sprawy urzędowe, ułatwiają kontakt ze środowiskiem, zapewniają pomoc w uzyskaniu dokumentów tożsamości, pomagają kompletować dokumenty niezbędne do złożenia wniosków w sprawie nabycia uprawnień emerytalno-rentowych, ustalenia niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności, pomagają w pisaniu CV, listów motywacyjnych, wniosków na dodatki mieszkaniowe, świadczenia rodzinne, świadczenie uzupełniające, ułatwiają dostęp do świadczeń z opieki zdrowotnej – organizują m. in. wizyty lekarskie, kierują osoby uzależnione na rozmowy motywacyjne.

Szczególnie trudnym wydarzeniem w życiu rodziny jest występowanie przemocy domowej, która jest zjawiskiem trudnym w diagnozie, a praca z rodzinami uwikłanymi w przemoc domową wymaga współpracy interdyscyplinarnej wielu instytucji.

Procedurę „Niebieskie Karty ” w latach 2021-2023 wszczyniała głównie Policja, co może wynikać z faktu, że do aktów przemocy częściej dochodzi w godzinach wieczornych, bądź w weekendy, czyli poza godzinami pracy m.in. Ośrodka Pomocy Społecznej czy też szkół. Wyżej wskazane informacje obrazuje poniższa tabela.

Instytucja wszczynająca procedurę „Niebieskie Karty”	Liczba procedur „Niebieskie Karty”		
	ROK 2021	ROK 2022	ROK 2023
Policja	20	30	12
OPS	0	0	2
Oświata	0	0	0
Służba Zdrowia	0	0	0
GKRPA	0	0	0
Razem	20	20	14

Źródło: dane Zespołu Interdyscyplinarnego

Wśród osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie zdecydowanie przeważają kobiety i osoby małoletnie (zwykle jako świadkowie). W analizowanym okresie żadna z osób doświadczających przemocy nie została umieszczona w ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy domowej. Nie było również przypadku odebrania dziecka z rodziny w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z prowadzoną procedurą „Niebieskie Karty”. Szczegółowe dane obrazuje następująca tabela.

ROK	2021	2022	2023
Liczba osób doświadczających przemocy domowej, objętych procedurą „Niebieskie Karty” w danym roku	69	103	53
w tym: kobiet	23	33	17
mężczyzn	6	25	10
dzieci	14	29	23
osoby starsze	4	16	3

Źródło: dane Zespołu Interdyscyplinarnego

Najwięcej procedur prowadzonych było ze względu na problem przemocy psychicznej, nieco mniej z uwagi na przemoc fizyczną, najmniej ze względu na przemoc seksualną, co obrazuje poniższa tabela.

ROK	2021	2022	2023
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” w danym roku	23	37	17
w tym ze względu na problem przemocy psychicznej	23	36	16
w tym ze względu na problem przemocy fizycznej	12	19	7
w tym ze względu na problem przemocy seksualnej	0	1	0
w tym ze względu na problem przemocy ekonomicznej	0	0	0

Źródło: dane Zespołu Interdyscyplinarnego

Przemoc domową w większości przypadków stosują mężczyźni, kobiety o wiele rzadziej dopuszczają się stosowania przemocy domowej. Powyższe przedstawia następujące zestawienie.

ROK	2021	2022	2023
Liczba osób stosujących przemoc domową	22	37	18
w tym: kobiet	2	1	3
mężczyzn	20	36	15

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego

Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczuczynie realizuje program wieloletni „Posiłek w szkole i w domu”, w ramach którego realizowane są działania mające na celu zapewnienie pomocy w zakresie dożywiania dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub szkoły ponadgimnazjalnej oraz osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Liczę osób

objętych pomocą w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2021-2023 przedstawia tabela poniżej.

ROK	2021	2022	2023
Liczba dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej korzystających z posiłku.	17	17	27
Liczba uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub szkoły ponadgimnazjalnej korzystających z posiłku.	116	117	104
Liczba osób w rodzinach, którym przyznano zasiłek celowy z programu „Posiłek w szkole i w domu”.	115	68	92

Źródło: Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczuczynie

W celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacja uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej są udzielane świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym. **Z tej formy pomocy w 2021 roku skorzystało 138 uczniów, w 2022 roku skorzystało 123 uczniów, natomiast w 2023 r. skorzystało 105 uczniów.**

Konieczność umieszczenia dziecka poza rodziną wynika często z dysfunkcji rodziny, w którym dziecko żyje. Zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Gmina Szczuczyn współfinansuje pobyt dzieci w pieczy zastępczej. Umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej z terenu Gminy w latach 2021 - 2023 pokazuje poniższa tabela.

ROK	2021	2022	2023
Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	4	4	4
Koszty poniesione przez gminę na utrzymanie dzieci w pieczy zastępczej	24 626,31 zł	26223, 40 zł	32 911, 82 zł

Diagnoza sytuacji rodzin i dzieci na terenie Gminy Szczuczyn pozwala na wskazanie niezbędnych kierunków działań i form pomocy dla rodzin znajdujących się w sytuacji zagrożenia i kryzysu. Znajomość potencjału i dostępność usług daje możliwość formułowania celów i zadań, które będą spójne z systemem działań na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

III. ANALIZA SWOT

Efekty pracy z rodzinami w przeważającym stopniu zależą od aktywności rodzin, otwarcia się na otrzymywane wsparcie i chęci wprowadzenia w swoim życiu zmian. Problemy rodzin mają często wielowymiarowy charakter i ich rozwiązywanie wymaga dużej znajomości problemu i zintegrowanej współpracy instytucjonalnej. Przeprowadzenie diagnozy środowiska lokalnego w kontekście problemów społecznych oraz dokonanie analizy dotychczas podejmowanych działań, pozwoliło na sporządzenie analizy SWOT, która określa mocne i słabe strony systemu wspierania rodzin w gminie oraz pozwala na dokonanie oceny zagrożeń jak i szans, które mają znaczący wpływ na całość podejmowanych działań w zakresie wspierania rodziny.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
---------------------	---------------------

<ol style="list-style-type: none"> 1. Aktywna współpraca instytucji działających na rzecz rodzin. 2. Dobre rozeznanie środowiska lokalnego m.in. przez pracowników pomocy społecznej, policję, pedagogów szkolnych. 3. Baza instytucji wspierających rodzinę (w szczególności: OPS, GKRPA, PCPR, policja, sąd, organizacje pozarządowe). 4. Profesjonalna praca służb pomocy społecznej. 5. Realizacja rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” finansującego dożywianie dzieci w szkołach, bursach, internatach. 6. Funkcjonowanie placówek służby zdrowia na terenie miasta. 7. Funkcjonowanie na terenie miasta i gminy świetlic dla dzieci i młodzieży. 8. Funkcjonowanie placówek oświatowych na terenie miasta. 9. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego działającego na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wysoki poziom bezrobocia. 2. Wysoki wskaźnik ubóstwa. 3. Wysokie koszty utrzymania rodziny. 4. Ograniczanie środków finansowych z budżetu państwa na zadania realizowane przez gminę. 5. Wzrost liczby zadań zleczanych samorządom gminnym. 6. Brak wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych. 7. Bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie. 8. Niska świadomość rodziców dotycząca kwestii edukacyjnych i wychowawczych. 9. Bezradność rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. 10. Brak ośrodków wsparcia rodzin na terenie miasta. 11. Brak rodzin wspierających. 12. Brak gotowości rodzin do zmiany stylu życia. 13. Wyuczona bezradność i roszczeniowość rodzin korzystających z pomocy społecznej (wzorce pokoleniowe). 14. Utrudniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego (terapeuta, psychiatra, mediator).
<p>SZANSE</p>	<p>ZAGROŻENIA</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Polityka państwa przyjazna rodzinom. 2. Poprawa sytuacji rodzin wielodzietnych 3. Zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych. 4. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na aktywizację zawodową i społeczną osób w rodzinach zagrożonych wykluczeniem społecznym. 5. Edukacja rodziców. 6. Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost kosztów utrzymania rodzin. 2. Rozszerzenie zjawisk patologicznych (przemoc, cyberprzemoc, fonoholizm, narkomania, hazard, alkoholizm i inne uzależnienia). 3. Zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców. 4. Rozluźnienie więzi rodzinnych. 5. Rozszerzenie kręgów ubóstwa (m.in. wśród osób pracujących). 6. Uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko „dziedziczenia biedy”.

7. Zwiększenie środków finansowych w obszarze pomocy społecznej, edukacji i wychowania.	7. Demotywacyjny charakter przyznawanych świadczeń, uzależnienie rodzin od pomocy społecznej (dziedziczenie biedy).
8. Większa aktywność organizacji pozarządowych.	8. Ograniczone środki finansowe gminy na realizację zadań z zakresu wspierania rodzin.
9. Zwiększenie i zróżnicowanie bezpłatnych ofert kulturalnych.	9. Rozpad związków (rozwoły, separacje, wyjazdy za granicę).
10. Realizowanie programów profilaktycznych promujących zdrowy styl życia.	10. Demoralizacja dzieci i młodzieży.
11. Pozyskiwanie kandydatów do tworzenia rodzin wspierających.	11. Wypalenie zawodowe pracowników.
	12. Dysproporcja pomiędzy otrzymywanymi świadczeniami finansowymi przez rodziny wielodzietne z niepracującymi rodzicami, a dochodami rodzin z 1-2 dzieci i pracującymi rodzicami.

IV. INSTYTUCJONALNE ZASOBY W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE GMINY SZCZUCZYN

Instytucje realizujące działania na rzecz dziecka i rodziny w Gminie Szczuczyn m.in:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczuczynie - praca socjalna, wsparcie materialne rodzin z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym, dożywianie dzieci w szkole i przedszkolu, przeciwdziałanie przemocy (procedura Niebieskie Karty), Karta Dużej Rodziny,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szczuczynie - przeciwdziałanie problemom dotyczącym nadużywania alkoholu,
- placówki oświatowe - działalność edukacyjno – wychowawcza, wsparcie psychologiczno-pedagogiczne, wdrażanie programów wychowawczo- profilaktycznych oraz terapeutycznych dla uczniów,
- Zespół Interdyscyplinarny - wsparcie i pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grajewie – poradnictwo rodzinne, szkolenia dla rodzin zastępczych, wspieranie osób niepełnosprawnych i ich rodzin,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Grajewie – pomoc psychologiczna, pedagogiczna, logopedyczna,
- Biblioteka - Centrum Kultury w Szczuczynie - organizowane czasu wolnego dla dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie działań edukacyjno- kulturowych i sportowo- rekreacyjnych, wspieranie rodzin z wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- Przychodnia Rejonowa w Szczuczynie - działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej,
- kuratorzy sądowi - pomoc rodzinom w odzyskiwaniu prawidłowych relacji społecznych,
- Posterunek Policji w Szczuczynie – prowadzenie działalności edukacyjnej, profilaktycznej, prewencyjnej w szkołach, działania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej (procedura Niebieskie Karty),

- parafie z terenu Gminy Szczuczyn - promowanie pozytywnego wizerunku rodziny, działalność charytatywna, ewangelizacyjna.

V. ADRESACI PROGRAMU

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Szczuczyn na lata 2025- 2027 jest skierowany do rodzin zamieszkujących na terenie gminy Szczuczyn, a w szczególności:

- rodzin wychowujących dzieci i przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, zagrożonych ubóstwem, problemem uzależnienia oraz rodzin dotkniętych przemocą,
- rodzin, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej,
- rodzin z których dzieci są zagrożone umieszczeniem w pieczy zastępczej,
- rodzin dysfunkcyjnych oraz dzieci i młodzieży, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki.

VI. CELE GŁÓWNE I SZCZEGÓLÓWE

Głównym celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Szczuczyn na lata 2025-2027 jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania.

Cele szczegółowe programu:

1. Zapobieganie powstawaniu sytuacjom kryzysowym wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.	
	Realizatorzy:
1) Organizacja specjalistycznego wsparcia psychologicznego i terapeutycznego.	Gminna Komisja do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szczuczynie
2) Systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, 3) Wywiad środowiskowy w rodzinie przeżywającej trudności. 4) Praca socjalna - rozpoznanie problemów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniedbań względem dzieci i ocena sytuacji dziecka. 5) Kontakt ze specjalistami, aby ustalić przyczyny mające wpływ na dysfunkcje.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczuczynie
6) Zamieszczanie informacji w biuletynie, na portalu internetowym, tablicy ogłoszeń dotyczących wsparcia dla rodzin.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczuczynie Urząd Miejski w Szczuczynie

<p>7) Wspieranie i zapewnienie pomocy rodzinie doznającej przemocy domowej – realizacja procedury Niebieskie Karty</p>	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczuczynie, Zespół Interdyscyplinarny, Posterunek Policji w Szczuczynie, placówki oświatowe, Gminna Komisja do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szczuczynie Przychodnia Rejonowa w Szczuczynie, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Grajewie</p>
<p>8) Pomoc rodzinom dotkniętym uzależnieniami.</p>	<p>Gminna Komisja do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szczuczynie</p>
<p>2. Zapewnienie podstawowych potrzeb bytowych rodziny.</p>	
	<p>Realizatorzy:</p>
<p>1) Udzielenie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom wymagającym wsparcia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w zakresie pomocy społecznej m.in. zasiłki stałe, okresowe i celowe, - w zakresie świadczeń rodzinnych m.in. zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenie pielęgnacyjne, świadczenie rodzicielskie, - w zakresie funduszu alimentacyjnego (pomoc osobom uprawnionym do alimentów), - pomoc w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” - przyznawanie i wypłacanie pomocy materialnej w tym stypendiów i zasiłków szkolnych, - zabezpieczenie środków na pobyt dzieci w pieczy zastępczej, - realizacja Rządowego Programu Karta Dużej Rodziny . 	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczuczynie</p>
<p>3. Wspomaganie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo- wychowawczych w celu przywrócenia rodzicom zdolności do pełnienia ról rodzicielskich.</p>	
	<p>Realizatorzy:</p>
<p>1) Rozwijanie umiejętności opiekuńczo- wychowawczych poprzez prace socjalną.</p> <p>2) Praca z rodziną biologiczną w przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej.</p>	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczuczynie</p>

3) Promowanie działań na rzecz integracji rodziny i aktywnego spędzania czasu wolnego.	Biblioteka - Centrum Kultury w Szczuczynie, placówki oświatowe
4) Organizacja wypoczynku letniego i zimowego ze szczególnym uwzględnieniem pobytu dzieci z rodzin zagrożonych.	Biblioteka - Centrum Kultury w Szczuczynie, placówki oświatowe, Gminna Komisja do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szczuczynie,
4. Dążenie do reintegracji rodziny- powrót dzieci do rodziny biologicznej.	
	Realizatorzy:
<ul style="list-style-type: none"> 1) Pomoc rodzinom naturalnym w łagodzeniu lub usuwaniu kryzysu będącego powodem umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. 2) Pomoc w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. 3) Motywowanie do utrzymywania kontaktów rodziców biologicznych z dzieckiem umieszczonym w pieczy zastępczej. 4) Nabycie przez rodziców umiejętności samodzielnego rozwiązywania problemów życiowych. 5) Współpraca z instytucjami pracującymi na rzecz rodziny. 	Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczuczynie
5. Wspieranie kobiet w tzw. powikłanej ciąży i rodziny dziecka narodzonego, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.	
	Realizatorzy:
<ul style="list-style-type: none"> 1) Zapewnienie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu „Za życiem”. 2) Wsparcie rodzin z dziećmi z niepełnosprawnościami. 	Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczuczynie
3) Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego m.in. socjalnego, prawnego, psychologicznego.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczuczynie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grajewie

VII. REALIZATORZY PROGRAMU

Założenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Szczuczyn na lata 2025-2027 powinny realizować podmioty, które w ramach swoich kompetencji posiadają obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych oraz podmioty specjalizujące się w kontaktach z dziećmi i rodziną.

Program będzie realizowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczuczynie we współpracy z następującymi instytucjami:

- placówki oświatowe z terenu Gminy Szczuczyn,
- Urząd Miejski w Szczuczynie,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szczuczynie,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Grajewie,
- Posterunek Policji w Szczuczynie,
- Biblioteka - Centrum Kultury w Szczuczynie
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Grajewie.

VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania 3-letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Szczuczyn na lata 2025-2027 odbywać się będzie w ramach:

- 1) środków własnych Gminy;
- 2) dotacji z budżetu państwa;
- 3) programów i innych środków zewnętrznych.

IX. EFEKTY I REZULTATY PROGRAMU

W wyniku przeprowadzonych działań przewidziane jest osiągnięcie następujących efektów:

- polepszenie sytuacji dziecka i rodziny,
- wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa dziecka i rodziny,
- poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- wzrost świadomości rodziców w wychowaniu dzieci, planowaniu rodziny,
- zminimalizowanie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej,
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych,
- poprawa jakości funkcjonowania rodziny,
- wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych,
- umożliwienie dzieciom umieszczonych w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji,
- rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wspierania rodziny.

X. MONITORING I EWALUACJA

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Szczuczyn na lata 2025-2027 będzie koordynowany i analizowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczuczynie. W ramach jego realizacji wskazana jest stała współpraca ze wszystkimi podmiotami działającymi na rzecz rodziny w celu osiągnięcia jak najlepszych efektów podjętej pracy.

Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń.

Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych.

Prowadzenie monitoringu i ewaluacji realizacji Programu służy sprawdzeniu czy zostały zrealizowane planowane działania oraz jaki jest wynik zrealizowanych przedsięwzięć.

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji w zależności od występujących potrzeb.

Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczuczynie będzie przedstawiał w terminie do 31 marca każdego roku Radzie Miejskiej w Szczuczynie sprawozdanie z realizacji programu w ramach sprawozdania z zakresu wspierania rodziny w gminie Szczuczyn.

X. PODSUMOWANIE

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Szczuczyn na lata 2025-2027 jest zgodny ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Szczuczyn na lata 2017-2025. Założeniem Programu jest wzmocnienie rodzin prawidłowo funkcjonujących, objęcie wsparciem rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny i ochronny, a rodzinie będą stwarzane możliwości samodzielnego zmięczenia się ze swoimi problemami przy wykorzystaniu własnych umiejętności co zwiększy jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku. Ważnym elementem powodzenia w zakresie realizacji Gminnego Programu jest ścisła współpraca podmiotów zajmujących się sprawami rodziny i podejmowanie interdyscyplinarnych działań.

Przewodnicząca Rady

Natalia Rydzewska